

REFERAT |KRS| Kommunalutvalget (2015-2019) d. 30-08-2016

Mødedato Tirsdag d. 30. august 2016 kl. 09:00

Mødested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Godkjenning av protokoll fra kommunalutvalgets møte 14.06.16.....	3
Årsrapport 2015 Avfall Sør AS.....	5
Søknad om tilskudd til Protestfestivalens utdeling av Erik Byes minnepris.....	12
Regional plan for likestilling, inkludering og mangfold på Agder 2015-2027. Rullering av handling	15

Punkt 45/16: Godkjenning av protokoll fra kommunalutvalgets møte 14.06.16

Bilag

Protokoll Kommunalutvalget 14.06.2016

Dato 22. august 2016
Saksnr.: 201600008-45
Saksbehandler Anne Lise Holand Aabø

Saksgang
Kommunalutvalget

Møtedato
30.08.2016

Godkjenning av protokoll fra kommunalutvalgets møte 14.06.16

Forslag til vedtak

[Kommunalutvalget godkjenner protokoll fra kommunalutvalgets møte 14.06.16.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Anne Lise Holand Aabø
Formannskapssekretær

Vedlegg:
Protokoll fra kommunalutvalgets møte 14.06.16

Punkt 46/16: Årsrapport 2015 Avfall Sør AS

Bilag

Årsrapport 2015 Avfall Sør AS.pdf

Dato 15. august 2016
Saksnr.: 201605464-4
Saksbehandler Øyvind Stenvik Andersen

Saksgang
Kommunalutvalget

Møtedato
30.08.2016

Årsrapport 2015 Avfall Sør AS

Sammendrag

Felles eierskapsmelding del 2 for Avfall Sør AS ble vedtatt etter politisk behandling i eierkommunene Kristiansand, Søgne, Songdalen og Vennesla i mai måned 2014. En av anbefalingene som ble vedtatt var at «*Årsregnskapene og årsmeldingene til Avfall Sør AS og Avfall Sør Husholdning AS skal refereres for den enkelte kommunes utpekte eierorgan*». Årsrapport for Avfall Sør AS (konsernet) som også inneholder informasjon om regnskap og balanse for Avfall Sør Husholdning AS legges herved frem til orientering.

I tillegg vises det til og kommenteres på økonomiske nøkkeltall knyttet til regnskapet for konsernet, i mor- og i husholdningsselskapet.

Forslag til vedtak

[Årsrapport 2015 for Avfall Sør AS tas til orientering.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Terje Fjellvang
Økonomidirektør

Vedlegg:
Årsrapport 2015 Avfall Sør AS

Innledning

Avfall Sør AS eies av kommunene Kristiansand, Vennessla, Søgne og Songdalen. Selskapet er morselskap i et konsern med datterselskap som driver med renovasjonsvirksomhet for husholdninger og næringsliv, herunder mottak, sortering og behandling av avfall. Selskapet hadde i 2015 ingen driftsoppgaver ut over forvaltning av eierskap i hel- og deleide selskaper.

All lovpålagt virksomhet for eierkommunene knyttet til husholdningsavfall og slam utføres i det heleide datterselskapet Avfall Sør Husholdning AS. Alle anlegg, utstyr og andre verdier knyttet til husholdningsavfall og slam – herunder Støleheia Avfallsanlegg – tilhører Avfall Sør Husholdning AS.

Det heleide datterselskapet Mjåvann Gjenvinningsanlegg AS er et eiendomsselskap for Mjåvann Gjenvinningsanlegg i Songdalen kommune. Avfall Sør AS har eierandeler i Grønn Vekst Sør AS (50 %), Støleheia pukkverk AS (50 %), Returkraft AS (49,9 %) og Rekom AS (3,9 %). Hovedkontor for Avfall Sør AS er i Kristiansand kommune.

Felles eierskapsmelding del 2 for Avfall Sør AS ble vedtatt etter politisk behandling i eierkommunene Kristiansand, Søgne, Songdalen og Vennessla i mai måned 2014. En av anbefalingene som ble vedtatt var at «Årsregnskapene og årsmeldingene til Avfall Sør AS og Avfall Sør Husholdning AS skal refereres for den enkelte kommunes utpekte eierorgan». Årsrapport for Avfall Sør AS (konsernet) som også inneholder informasjon om regnskap og balanse for Avfall Sør Husholdning AS legges herved frem til orientering.

Økonomisk analyse og vurderinger

Eierskapsmeldingen inneholdt også et punkt om at «Administrasjonen i Kristiansand kommune skal utarbeide og vurdere utvalgte nøkkeltall fra virksomhetene som legges ved sammen med generalforsamlingspapirene» som informasjon til ordførerne som stiller på generalforsamlingen. Under vises de økonomiske nøkkeltall knyttet til regnskapet for konsernet, i mor- og i husholdningsselskapet som ble fremstilt og kommentert i saken ordførerne fikk før generalforsamlingen¹.

Årsregnskap 2015 Avfall Sør AS – konsern

Under vises tabell med utvalgte nøkkeltall for konsernet for regnskapsårene 2013-2015:

Nøkkeltall konsern (tall i 1000 kr)	2015	2014	2013
Driftsinntekter	216 180	237 282	244 591
Årsresultat	20 717	39 306	3 624
Egenkapital	149 335	134 718	89 215
Gjeld	189 978	229 090	248 627
Totalkapital	339 313	363 807	337 842
Totalkapitalrentabilitet	7,7 %	13,1 %	2,9 %
Egenkapitalrentabilitet etter skatt	14,6 %	35,1 %	4,2 %
Egenkapitalandel	0,44	0,37	0,26
Gjeldsgrad	1,3	1,7	2,8
Likviditetsgrad 1	3,9	3,7	2,6

¹ Kommentarer og vurderinger knyttet til andre datterselskaper og tilknyttede selskap (note 8) og aksjer og andeler i andre foretak m v (note 9) er ikke medtatt i saken her. Ytterligere info om av disse selskapene finnes i årsrapporten fra side 34-38 og i notene på side 53-54.

Konsernets omsetning var i 2015 på 216,2 mill. kr, ned 21,1 mill. kr fra året før. De økonomiske resultatene i 2015 for konsernet som helhet er gode. Konsernets driftsresultat (før finans) var 24,8 mill. kr i 2015, en oppgang på 20,3 mill. kr fra 4,5 mill. kr året før. Resultatet er preget av tomtesalg på Støleheia til Datalagringsprosjektet og økte inntekter fra konkurranseutsatt avfallsbehandling, herunder økte mengder forurensede masser, betong mv. til deponi. Årsresultatet er redusert med 18,6 mill. kr fra 39,3 mill. kr i 2014 til 20,7 mill. kr i 2015. Den store forskjellen i omsetning, driftsresultat og årsresultat mellom de to årene skyldes kapitalinntekten på investering i datterselskap (salg av Avfall Sør Bedrift AS) som ga en netto regnskapsmessig gevinst i konsernet på ca. 36,5 mill. kr i 2014.

Salget av Avfall Sør Bedrift AS til Franzefoss Gjenvinning AS sammen med salget av eierandeler i Retura Sør AS i 2014 gjør at resultater i de enkelte årene ikke nødvendigvis er direkte sammenlignbare. Resultatene i Avfall Sør Husholdning AS påvirker også konsernets resultater ulikt over tid ettersom årets selvkostresultater kan variere en god del fra år til år, og som igjen slår direkte ut på bunntinjen i konsernet. Samtidig skal dette balansere seg over tid ettersom forventet selvkostresultat på lang sikt er lik null.

Mens konsernet hadde et årsresultat på 20,7 mill. kr så økte egenkapitalen i fra året før med 14,6 mill. kr fra året før (se note 14). Dette forklares ved at årets selvkostresultat på 6,1 mill. kr i Avfall Sør Husholdning skal korrigeres for (som føres mot selvkostfondet og ikke mot egenkapitalen). Mesteparten (12,4 mill. kr) av det positive resultatet stammer fra virksomhet i Avfall Sør Husholdning.

Konsernet hadde gode resultater på totalkapitalrentabilitet og egenkapitalrentabilitet etter skatt. Egenkapitalandelen er høy, med tilsvarende lav gjeldsgrad (samlet gjeld er 1,3 ganger større enn egenkapitalen i konsernet). Selskapets likviditetsgrad har økt fra 3,7 i 2014 til 3,9 ved utgangen av 2015. Likviditeten på dette tidspunkt anses som god.

Årsregnskap 2015 Avfall Sør AS – morselskap

Under vises tabell med utvalgte nøkkeltall for morselskapet for regnskapsårene 2013-2015:

Nøkkeltall mor (tall i 1000 kr)	2015	2014	2013
Driftsinntekter	537	-	7 866
Årsresultat	-3 267	61 633	743
Egenkapital	121 257	124 524	63 092
Gjeld	1 653	30 261	36 469
Totalkapital	122 910	154 785	99 561
Totalkapitalrentabilitet	1,9 %	49,4 %	1,8 %
Egenkapitalrentabilitet etter skatt	-2,7 %	65,7 %	1,2 %
Egenkapitalandel	0,99	0,80	0,63
Gjeldsgrad	0,0	0,2	0,6
Likviditetsgrad 1	29,0	18,7	0,7
Utbytte	-	-	-

Morselskapet hadde i 2014 null driftsinntekter ettersom alle selskapets ansatte og driftsoppgaver fra 1.1.2014 ble overført til Avfall Sør Husholdning AS. Avfall Sør AS er nå et rent morselskap i et konsern. I 2015 hadde morselskapet en mindre inntekt (annen

driftsinntekt) på 0,5 mill. kr, og totalt et negativt resultat på minus 3,3 mill. kr etter at aksjene i Returkraft er nedskrevet fra 4,99 mill. kr til 0 i regnskapet.

Det er vedtatt utbytte fra to hel- og deleide selskaper i konsernet. Henholdsvis i Mjåvann Gjenvinningsanlegg AS med 0,855 mill. kr og Støleheia Pukkverk med 0,1 mill. kr. Totalt viser årsresultatet i regnskapet en nedgang på 64,9 mill. kr fra året før. Foruten om nedskrivningen av aksjene i Returkraft vist til ovenfor så skyldes den store endringen i resultat i mor først og fremst salget av Avfall Sør Bedrift AS til Franzefoss Gjenvinning Sør AS som ble gjennomført i 2014.

De økonomiske nøkkeltallene for mor var i 2014 gode med svært høy oppnådd avkastning på de bokførte verdiene (total kapital og egen kapital). I 2015 er trenden snudd hvor man har et negativt årsresultat som gir negativ egenkapitalrentabilitet etter skatt.

Total kapitalrentabiliteten var svakt positiv med pluss 1,9 %, mens nedskrivningen av aksjene i Returkraft gjorde at man likevel fikk et negativt resultat i morselskapet. Samlet egen kapital i morselskapet er derfor redusert med 3,3 mill. kr fra 124,5 mill. kr i 2014 til 121,3 mill. kr i 2015.

Selskapet har også i løpet av 2015 innløst lånet i Sparebanken Sør på 26,5 mill. kr som i sin tid ble tatt opp for å finansiere egen kapital og ansvarlig lån i Returkraft – til sammen ca. 25 mill. kr. Etter dette sitter morselskapet bare igjen med en kortsiktig gjeld på i underkant av 1,7 mill. kr utav en total balanse på 122,9 mill. kr. Egen kapitalandelen er med det på nærmere 99 % av total kapitalen. Av egen kapitalen på 121,3 mill. kr er ca. 71 mill. knyttet opp mot utlån til døtre/foretak i samme konsern. Bankbeholdning, kontanter o.l. utgjør 45,7 mill. kr, mens resten av egen kapitalen er relatert til investeringene i datterselskap, tilknyttede og andre selskap/foretak (note 8 og 9). Inne i noen av disse selskapene ligger det også ytterligere merverdier i den forstand at eierpostene reelt sett er verdt mer enn bokførte verdiene i regnskapet skulle tilsi. Dette gjelder særlig Mjåvann Gjenvinningsanlegg AS som står bokført med en anskaffelseskost på 2,015 mill. kr, bokført egen kapital i selskapet er på 7,6 mill. kr, mens reell markedsverdi på anlegget/selskapet og aksjene ligger betydelig høyere enn det igjen. Pågående prosess med eventuelt salg av dette selskapet vil synliggjøre disse merverdiene.

Likviditeten i selskapet er nå svært god. Styret har ikke foreslått utbytte for året 2015, men det er forventet at en vil komme tilbake til dette spørsmålet på en ekstraordinær generalforsamling høsten 2016 og vil se nærmere på dette da, i lys av den finansielle gjennomgangen av selskapet som nå pågår.

Årsregnskap 2015 Avfall Sør Husholdning AS

Under vises tabell med utvalgte nøkkeltall for husholdningsselskapet for regnskapsårene 2013-2015:

Nøkkeltall husholdning (tall i 1000 kr)	2015	2014	2013
Driftsinntekter	213 668	196 928	185 556
Årsresultat	18 514	-4 153	-359
Egenkapital	17 206	4 791	2 546
Gjeld	217 948	230 367	241 266
Totalkapital	235 153	235 159	243 811
Totalkapitalrentabilitet	9,9 %	0,1 %	1,6 %
Driftsrentabilitet	10,6 %	-0,5 %	1,3 %
Egenkapitalrentabilitet etter skatt	168,3 %	-113,2 %	-17,5 %
Egenkapitalandel	0,07	0,02	0,01
Gjeldsgrad	12,7	48,1	94,8
Likviditetsgrad 1	2,7	2,2	2,6

Avfall Sør Husholdning AS hadde et årsresultat på 18,5 mill. kr i 2015 som var en forbedring på 22,7 mill. kr fra året før (minus 4,2 mill. kr). Husholdningsselskapet driver også næringsaktivitet i husholdningsselskapet (primært knyttet til selskapets aktivitet på Støleheia). Fra og med 2014 er det kommet nye regler hva angår regnskapsmessig skille her ved at resultatet i den konkurranseutsatte delen av virksomheten er skattepliktig, og ikke lenger føres mot selvkostresultatet.

Av resultatet for 2015 utgjorde selvkostresultatet 6,1 mill. kr som gjør at Avfall Sør Husholdning nå har et selvkostfond på 10,8 mill. kr pr. 31.12.2015 (note 14). Dvs. at forbrukerne (husholdningene) har til gode 10,8 mill. kr på selskapet som det fremgår av selskapets balanse der dette ligger plassert på gjeldssiden som en avsetning for forpliktelser.

Resterende resultat på 12,4 mill. kr (etter skatt) i 2015 kom fra den konkurranseutsatt delen av virksomheten hvorav 6,8 mill. kr av dette igjen utgjør gevinst på salg av en tomt til datalagringsanlegg (på Støleheia). Total omsetning – inkludert salg av tomt – i den konkurranseutsatte delen utgjorde 49,0 mill. kr i 2015. Selvkostvirksomheten genererte en skattekostnad på ca. 1,5 mill. kr i 2015. I selskapets vedtekter ligger det en begrensning i at det ikke kan tas ut utbytte fra selskapet. Disponering av årets resultat er foreslått ved at 12,4 mill. kr overføres til annen egenkapital (se note 12). Selskapets egenkapital øker dermed med 12,4 mill. kr fra 4,8 mill. kr pr. 31.12.2014 til 17,2 mill. kr pr. 31.12.2015, noe som har medført en økning i egenkapitalandel (-prosent) fra ca. 2 % til 7 %. Den lave egenkapitalandelen må sees i sammenheng med at størstedelen av selskapets virksomhet er underlagt selvkostregelverket der risikoen for å måtte tilføre selskapet midler relatert til denne type virksomhet ikke skal være til stede.

At årsresultatene både kan inneholde positive og negative selvkostresultater gjør at direkte sammenligning mellom de enkelte år ikke er like lett – og videre at en ikke bare kan analysere disse tallene i lys av generelle markedsnormer for hva som er gode eller dårlige resultater her.

I sum så har de økonomiske resultatene for Avfall Sør Husholdning i 2015 vært svært gode med en totalkapitalrentabilitet på ca. 10 %. Egenkapitalrentabiliteten etter skatt var på 168,3

%, noe som er veldig bra og som en ikke kan forvente repetisjon av med det første. Det må selvsagt også sees noe i sammenheng med den lave egenkapitalen selskapet hadde ved inngangen til året.

Ettersom selskapet har lyktes i å øke egenkapitalen og egenkapitalandelen, så har implisitt selskapets gjeldesgrad gått ned fra noen svært høye nivåer i 2013 og 2014 til å utgjøre 12,7 i 2015. Dvs. at selskapet nå har nesten 13 ganger så mye gjeld som egenkapital. Selskapet har forholdsvis god likviditet, bl.a. som følge av selvkostfond og avsetning til avslutning og etterdrift av deponiet på Støleheia.

Analysen ovenfor avgrenser seg til hovedsakelig se på de økonomiske resultatene og kommentarer knyttet til dette. For kommentarer knyttet til måloppnåelse på produksjonssiden vises til Avfall Sør Husholdnings årlige oversendelse av statusrapport² til eierkommunene hvor mål og tiltak i gjeldende avfallsplan rapporteres på. Statusrapporten behandles politisk i eierkommunene og kommunenes tilbakemelding etter den politiske behandlingen tas hensyn til i det videre arbeidet. På selskapets hjemmeside³ er det også mulig og finne nøkkeltall om selskapets drift, avfallsmengder per innbygger mm. som man også finner igjen i årsrapporten. Årsrapporten inneholder også en side om selskapets nye konsernstrategi⁴

Rådmannens anbefaling

Årsrapporten tas til orientering.

² Statusrapport 2015 – avfallsplan for Avfall Sør Husholdning AS. By- og miljøutvalgets møte i Kristiansand kommune 10.3.2016. Sak 51/16.
<http://opengov.cloudapp.net/Meetings/krs/Agendaltems/Details/15004574>

³ <http://avfallsor.no/informasjon/>

⁴ Kortversjon av vedtatt konsernstrategi for perioden 2016-2025 kan lastes ned fra selskapets nettside:
<http://www.avfallsor.no/informasjon/dokumenter/konsernstrategi-2016-2025/>

Punkt 47/16: Søknad om tilskudd til Protestfestivalens utdeling av Erik Byes minnepris

Bilag

Søknad fra Protestfestivalen.pdf

Ekstraordinært tilskudd til Protestfestivalen

Dato 22. august 2016
Saksnr.: 201514142-37
Saksbehandler Stein Tore Sorthe

Saksgang
Kommunalutvalget

Møtedato
30.08.2016

Søknad om tilskudd til Protestfestivalens utdeling av Erik Byes minnepris

Protestfestivalen søker kommunalutvalget om kr 50 000 i tilleggsbevilgning i forbindelse med utdelingen av Erik Byes minnepris (vedlegg 1). Prisen skal deles ut til den amerikanske sangeren og skuespilleren Kris Kristoffersen mandag 5. september. Festivalen har i år ikke mottatt statsstøtte, og er derfor avhengig av eksterne midler for å kunne gi prisvinner et godt opphold og gode opplevelser her i byen.

I juli i fjor søkte Protestfestivalen om en tilsvarende tilleggsbevilgning, og det ble fattet følgende administrative vedtak: *Protestfestivalen gis et ekstraordinært tilskudd på kr 47 000 til arrangement ved utdelingen av Erik Byes minnepris.* I tilsagnsbrevet (vedlegg 2) ble det samtidig informert om at det i fremtiden *ikke* vil bli gitt ekstraordinært tilskudd til dekning av Protestfestivalens utdeling av Erik Byes minnepris, men at kostnader til markeringen må tas med i den ordinære festivalsøknaden til kommunen.

Festivalen søkte om kr 300 000 i støtte fra kommunen til årets festival. Kulturstyret behandlet søknaden 27. januar og bevilget et tilskudd på kr 190 000. Av byens nærmere 20 festivaler er det kun Punkt-festivalen som mottar et høyere tilskuddsbeløp enn dette.

Rådmannen legger stor vekt på at det skal være forutsigbarhet og likebehandling som ligger til grunn for kommunens tilskuddspolitik. Det er uheldig dersom enkeltaktører skal stå i en særstilling og til stadighet tilgodesees med ekstrabevilgninger. Det er sterkt beklagelig at Protestfestivalen ikke lengre mottar statsstøtte, men størrelsen på de offentlige tilskuddene til årets festival har i lengre tid vært avklart, og allerede for ett år siden fikk festivalen tydelig beskjed om at det ikke lenger er aktuelt med ekstrabevilgning fra kommunen. Festivalen burde derfor på et langt tidligere tidspunkt tatt grep for å finne løsninger innenfor de økonomiske rammene som er tilgjengelig.

Rådmannen anbefaler at kommunalutvalget avslår søknaden fra Protestfestivalen.

Forslag til vedtak

[Kommunalutvalget avslår søknaden fra Protestfestivalen om ekstratilskudd til utdelingen av Erik Byes minnepris.](#)

Tor Sommerseth
rådmann

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Vedlegg:

1. Søknad fra Protestfestivalen om dekning av kostnader ved Erik Byes minnepris, 12.08.2016
2. Tilsagnsbrev om ekstraordinært tilskudd til Protestfestivalen, 28.07.2015

Punkt 48/16: Regional plan for likestilling, inkludering og mangfold på Agder 2015-2027. Rullering av handlingsprogram.

Bilag

2016-rapportering handlingsplan.docx

Dato 12. august 2016
Saksnr.: 201605458-2
Saksbehandler Toril Hogstad

Saksgang
Kommunalutvalget

Møtedato
30.08.2016

Regional plan for likestilling, inkludering og mangfold på Agder 2015-2027. Rullering av handlingsprogram.

Sammendrag

Regional plan for likestilling, inkludering og mangfold på Agder 2015-2027, «LIM-planen», ble vedtatt av fylkestingene i Aust-Agder og Vest-Agder i desember 2014. Et handlingsprogram for 2015-2019 ble også vedtatt, og handlingsprogrammet skal være en konkret oppfølging av LIM-planens målsetninger og gi en oversikt over tiltak og prosesser som skal gjennomføres for å nå målene i LIM - planen.

Det gjeldende handlingsprogrammet for LIM- planen skal rulleres i 2016, og rulleringen skal ligge til grunn for et nytt handlingsprogram som vil bli gjeldende fra 2017-2020.

Fylkesrådmennene i Aust- og Vest-Agder fylkeskommuner ber i brev av 29. april 2016 alle regionale aktører om å melde inn tiltak som de planlegger å jobbe med for å nå målene i LIM-planen i kommende fireårsperiode. De ber samtidig om at aktørene sender inn en oversikt over hvilke tiltak fra LIM-planens handlingsprogram for 2015 - 2019 som er gjennomført eller igangsatt. Fristen er satt til 1. september 2016.

LIM-planen har et 12-års perspektiv og legger til grunn et bredt likestillingsbegrep. Planen har totalt 30 utviklingsmål knyttet til fem ulike temaområder. Følgende fem hovedmål er fastsatt:

1. Agder er en likestilt landsdel med gode levekår over landsgjennomsnittet.
2. Folkevalgte og forvaltning på Agder har god kunnskap om likestilling.
3. Likestillingsperspektiver er en naturlig del av planlegging, strategiarbeid, budsjettering, forskning og analyser i offentlig, privat og frivillig sektor.
4. Verktøy, modeller, resultater og forskning fra likestillingsarbeidet brukes aktivt, og er etterspurt Norge rundt.
5. Respekt og kulturforståelse gjennomsyrrer lokalsamfunnene på Agder. Kommunikasjon i offentlige rom preges av respekt for menneskeverdet og forståelse for ulike livssyn, religioner og politiske oppfatninger.

Målet med rullering av LIM-planens handlingsprogram er:

- Å konkretisere tiltak og aktiviteter med utgangspunkt i LIM-planens handlingsprogram for 2015-2019.
- Å kartlegge aktiviteter og tiltak som bygger opp under målene i LIM-planen, men som ikke er del av gjeldende handlingsprogram.

- At tiltak og aktiviteter er forankret i den enkelte virksomhets budsjett – og virksomhetsplan(er).
- Å tidfeste når tiltak og aktiviteter skal gjennomføres i handlingsprogramperioden.
- Å avklare hvilken instans/aktør som har hovedansvar for gjennomføring av de enkelte tiltak.

Forslaget til nytt handlingsprogram for LIM-planen vil gjennomgå en faglig kvalitetssikring før det legges frem for behandling og vedtak i fylkestingene i Aust-Agder og Vest-Agder i oktober 2016.

Kristiansand kommune har deltatt i utarbeidelsen av den regionale LIM-planen, så å si parallelt med at den kommunale strategien for likestilling, inkludering og mangfold 2015-2022, «Det er mennesker det handler om!» ble utarbeidet. Den kommunale strategien ble enstemmig vedtatt i bystyret 15. mars 2015. Verdigrunnlag, innretning og mål i den regionale LIM-planen og i den kommunale strategien harmonerer og peker i samme retning.

Kommunens innspill til rullering av LIM-planens handlingsprogram vil først ta for seg hvilke tiltak kommunen er i gang med eller planlegger å gjennomføre i forbindelse med gjennomføring av LIM-planen og kommunens vedtatte strategi, deretter gis en rapportering på de punktene i LIM-planens handlingsprogram 2015-2019 som er aktuelle for kommunen.

Forslag til vedtak

Kommunalutvalget tar til orientering vedlagte forslag til innspill til rullering av LIM-planens handlingsprogram.

Tor Sommerseth
Rådmann

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Vedlegg:

Brev fra fylkesrådmennene i Aust-Agder og Vest-Agder, datert 29. april 2016, om rullering av LIM-planens handlingsprogram.

Lenke til LIM-planen: <http://www.vaf.no/media/5477171/LIM-planen.pdf>

Lenke til LIM-planens handlingsprogram 2015-2019:

http://www.vaf.no/media/5477177/LIM_Handlingsprogram_januar-15.pdf

Lenke til strategi for likestilling, inkludering og mangfold, 2015-2022. Kristiansand kommune: «Det er mennesker det handler om!»

<https://www.kristiansand.kommune.no/globalassets/politikk-og-administrasjon/samfunnsutvikling/planer/det-er-mennesker-det-handler-om.pdf>

Bakgrunn for saken/

Forslag til innspill fra Kristiansand kommune til rullering av handlingsprogram for Regional plan for likestilling, inkludering og mangfold (LIM-planen)

Regional plan for likestilling, inkludering og mangfold på Agder 2015-2027, «LIM-planen», ble vedtatt av fylkestingene i Aust-Agder og Vest-Agder i desember 2014.

Handlingsprogrammet for LIM - planen skal rulleres i 2016, og rulleringen skal ligge til grunn for et nytt handlingsprogram som vil bli gjeldende fra 2017-2020.

Fylkesrådmennene i Aust- og Vest-Agder fylkeskommuner ber alle regionale aktører om å melde inn tiltak som de planlegger å jobbe med for å nå målene i planen i kommende fireårsperiode. De ber samtidig om at aktørene sender inn en oversikt over hvilke tiltak fra LIM-planens handlingsprogram for 2015 - 2019 som er gjennomført eller igangsatt.

Kristiansand kommune har deltatt aktivt i utarbeidelsen av den regionale LIM-planen, så å si parallelt med at det ble utarbeidet en kommunal strategi for likestilling, inkludering og mangfold 2015-2022: «Det er mennesker det handler om!». Denne ble enstemmig vedtatt i bystyret 15. mars 2015. Verdigrunnlag, innretning og mål i den regionale LIM-planen og i den kommunale strategien harmonerer og peker i samme retning. Kommunens innspill til LIM-planens handlingsprogram vil omfatte tema fra tiltaksplanen for kommunens egen strategi og rapportering på de punktene i LIM-planens handlingsprogram som kommunen følger opp.

Tiltak Kristiansand kommune er i gang med og/eller planlegger å jobbe med i neste fireårsperiode for å nå målene i LIM-planen:

De fleste av LIM-planens mål er i tråd med kommunens egne mål på dette området, slik at flere av tiltakene nedenfor ville blitt utført uavhengig av LIM-planen.

- Implementering av kommunens vedtatte strategi for likestilling, inkludering og mangfold: «Det er mennesker det handler om!»
- Fortsette å foreslå prioritering av forpliktende mål om likestilling, inkludering og mangfold i kommunens handlingsprogram. Som eksempel ble det i handlingsprogrammet for 2016-2019 vedtatt to nye, sektorovergripende, felles periodemål - om mangfoldsrekruttering/mangfold på arbeidsplassene og likeverdige tjenester. I tillegg er det et eget avsnitt om likestilling i handlingsprogrammet, og flere av sektorene har prioritert egne mål med indikatorer i tråd med likestillingsstrategien.
- Lhbt-satsning i oppvekstsektoren. Oppstart med elevrådene i mars-16, – planlegges fulgt opp på ungdomsskolene.
- Fortsette arbeidet med mangfoldsrekruttering. Formulering om mangfold er lagt inn i felles stillingsannonse, og rapportering på etnisk mangfold blant medarbeidere i kommunen innføres fra og med neste årsrapport.
- Fortsette arbeidet med å bygge heltidskultur og øke andelen heltidsarbeidende. Kommunen deltar i 2 regionale heltidsnettverk samt jobber med definisjon/avgrensning av heltidsbegrepet i kommunen. Helse- og sosialsektoren vurderer forsøk med helårsturnus.
- Videreføre tema fra prosjektet «Fritt valg». Deltar i prosjekt «Helserekrutt». Dette vil på sikt blant annet kunne føre til bedre tjenester, og et mindre kjønnsdelt utdanningsløp og arbeidsliv.
- Kommunen deltar i Likestillingsalliansen
- Kommunen skal være pilot i prosjekt om standard for likestilte virksomheter.
- Kommunen deltar aktivt i nettverket Agder for Alle, som skal være en pådriver for å utvikle Agder som en åpen, inkluderende og internasjonalt rettet landsdel.
- Kommunen deltar i storbynettverk for etnisk likestilling
- En tverretattlig ressursgruppe for likestilling og mangfold følger opp, koordinerer og er pådriver for kommunens innsats for likestilling, inkludering og mangfold.

Tiltak fra LIM-planens handlingsprogram for 2015 - 2019 som er gjennomført eller igangsatt.

Rapporteringen er bygd opp etter mønster fra handlingsprogrammet.

Ad «Tiltak fra 2015 for å nå hovedmålene».

Målet: «Folkevalgte og forvaltning på Agder har god kunnskap om likestilling»:

2. «Vurdere behov for oppdatering av det regionale kunnskapsgrunnlaget, og ny forskning innen LIM-feltet.»

- *Kristiansand kommune planlegger å gjennomføre en undersøkelse om LHBT-befolkningens levekår.*

Målet: «Likestillingsperspektiver er en naturlig del av planlegging, strategiarbeid, budsjettering, forskning og analyser i offentlig, privat og frivillig sektor»:

5. «Arbeide med å utvikle interne styringsdokumenter (f.eks. økonomiplaner og virksomhetsplaner) der LIM har en synlig plass og prioritet».

- *Kristiansand er i gang med dette arbeidet*
- 6. «Integrering av likestillingsperspektiv og –mål i kommuneplaner»
- *Kristiansand starter revisjon av kommuneplanens samfunnsdel høsten 2016.*

Målet: «Verktøy, modeller, resultater og forskning fra likestillingsarbeidet brukes aktivt, og er etterspurt Norge rundt»:

7. «Ta i bruk, og videreutvikle Agder-modellen for likestillingsintegrering. Bygge likestillingsallianse.»

- *Kristiansand kommune deltar aktivt i likestillingsalliansen. Kommunen har en tverretattlig ressursgruppe for likestilling og mangfold. Kommunalutvalget er kommunens politiske likestillingsutvalg.*

Målet: «Respekt og kulturforståelse gjennomsyrrer lokalsamfunnene på Agder.

Kommunikasjon i offentlige rom preges av respekt for menneskeverdet og forståelse for ulike livssyn, religioner og politiske oppfatninger»:

11. «Dialogarbeidet mellom grupper som representerer ulike religioner og livssyn og kulturell bakgrunn utvikles videre»

- *Kristiansand kommune har en rådgiver for flerkulturell dialog som skal fremme dialog mellom kommunen og den flerkulturelle delen av befolkningen, og mellom ulike frivillige organisasjoner og miljøer.*

Tema 1: «En åpen landsdel med mangfoldig demokrati»

Målet: «Agder har høy valgdeltakelse, over landsgjennomsnittet. dette gjelder også førstegangselgere og innvandrere»

Målet: «Kommunestyre, fylkesting, formannskap og fylkesutvalg gjenspeiler mangfoldet i befolkningen. halvparten av valgte representanter og halvparten av ordførerne er kvinner, og tidligere underrepresenterte grupper har gode, tydelige representanter i viktige posisjoner»:

13. «Kampanje for å mobilisere til høy valgdeltakelse i 2015»

- *Rådgiver for flerkulturell dialog arrangerte informasjonsmøte og kafédialg mellom toppkandidatene fra de politiske partiene og flerkulturelle organisasjoner før kommunevalget i 2015. Tema: «Hvordan kan Kristiansand bli en god by å bo i for alle?»*

Tema 2: «Likestilt utdanning – et mulighetenes tre»

Målet «De ansatte i barnehager og på skoler gjenspeiler befolkningen, og forskjellighet verdsettes. Pedagogikken legger vekt på å utvikle skaperglede, mot, selvfølelse, respekt og valgkompetanse.»

24. «Ta i bruk/fortsette å bruke verktøy for likestilling»

- *Kristiansand følger opp «Fritt valg»-temaene i barnehagene*
- 25. «LIM-perspektiver inkluderes i arbeid mot mobbing i barnehage og skole, og gode verktøy gjøres tilgjengelig»
- *FLiK-satsningen i Kristiansand skolene har fokus på disse temaene.*

Målet «Innføringsopplegg og språkopplæring for elever med kort botid i Norge holder høy kvalitet. det er gode rutiner i forbindelse med overgang mellom grunnskole og videregående opplæring»:

30. «Innføringsopplegg for minoritetsspråklige og brukertilpasset språkopplæring styrkes»
- *Kristiansand kommune har startet en kritisk gjennomgang av introduksjonsprogrammet.*

Målet «Elever velger program i videregående opplæring på et solid grunnlag, og alle gjennomfører opplæringen. det er minimum 30/70-kjønnsbalanse innen alle programvalg i videregående opplæring, og på alle studier på UiA»:

34. «Videreutvikle karriereveiledning med fokus på minoritetsspråklige».
- *Kommunen har fokus på dette, og ser blant annet på hvordan rådgiverne kan gi en mest mulig realitetsorientert og bevisstgjørende veiledning.*
35. «Hospiteringsordninger for ungdomsskoleelever brukes bevisst for å gi erfaring med kjønnsoverskridende valg»
- *Kommunen har erfaring med dette både i sykehjem og barnehager. Den lave andelen heltidsstillinger er en utfordring for gjennomføringen.*

Tema 3: «Et arbeidsliv for alle»

Målet «Ingen på Agder behøver å velge deltid, og offentlig sektor lyser normalt ut alle ledige jobber som faste heltidsstillinger»:

39. Heltidsnettverk for offentlig sektor på Agder som deler erfaring og foreslår tiltak.
- *Kristiansand deltar i heltidsnettverkene*
40. «Studere erfaringer fra offentlig sektor i Agder og andre steder, og se om det er grunnlag for prøveprosjekter knyttet til arbeidstid»
- *Helse og sosialsektoren i Kristiansand vurderer å prøve ut helårsturnus.*

Mål nr. 6: «Arbeidslivet kjennetegnes av en mangfolds- og mestringskultur og ordnede arbeidsforhold. Flere eldre over 70 er i arbeid. Det er lett å være åpen lhbt-person i arbeidslivet. Andelen uføretrygdede i alle aldersgrupper ligger under landsgjennomsnittet, og andelen mennesker med nedsatt funksjonsevne i lønnet arbeid har økt markant og ligger over landsgjennomsnittet.»

44. «Utvikle og prøve ut Standard for likestilte arbeidsplasser»
- *Kristiansand har deltatt i forprosjektet og er pilotkommune fra august 2016.*

Tema 4. «Tjenester for det enkelte menneske»

Målet «Brukermedvirkning er innarbeidet som vanlig praksis i offentlige tjenester, og brukergruppens erfaring står sentralt i kompetanseheving av ansatte»:

50. Det startes en kartlegging av gode metoder for brukermedvirkning i helse og omsorg.
- *Kristiansand har prøvd ut (i 2016) en ny metodikk for brukerundersøkelse for brukere i omsorgsboliger og sykehjem*

Tema 5 «Samhold mot trakassering og vold»

Målet «Det er nulltoleranse mot vold. Forebygging og avdekking av vold i nære relasjoner prioriteres politisk og økonomisk i regionen som helhet og i den enkelte kommune»:

- 52 «Handlingsplaner mot vold i nære relasjoner i alle kommuner»
- *Veileder for forebygging av vold i nære relasjoner skal innarbeides i kriminalitetsforebyggende plan i Kristiansand.*

Målet: «Vold, både vold i nære relasjoner og hatvold, forebygges gjennom tidlig innsats, foreldreveiledning, bygging av gode relasjoner og fokus på menneskesyn og respekt.»

- 55 «Interkommunale samarbeid om foreldrekurs og ICDP-veiledning» (ICDP, International Child Development Program, er et enkelt, helsefremmende og forebyggende program som har som mål å styrke omsorgen og oppveksten for barn og unge.)
- *Kristiansand har kompetanse på, og tilbyr, ICDP-veiledning.*

Konklusjon

Kommunens innspill til LIM-planens handlingsprogram omfatter tema fra tiltaksplanen som er utarbeidet for kommunens egen strategi «Det er mennesker det handler om!», i tillegg til rapportering på hvilke punkter i LIM-planens handlingsplan 2015-2019 som følges opp. Kommunen er godt i gang med et systematisk likestillingsarbeid, selv om det fortsatt gjenstår tiltak i LIM-planens handlingsprogram som ikke følges opp. Kommunen ser det som positivt at det er utarbeidet en regional handlingsplan som gir kommunen utfordringer i likestillingsarbeidet. Imidlertid anbefales det at LIM-planens handlingsprogram for 2017-2020 blir noe mer spisset og med tydeligere prioriteringer enn tilfellet er for handlingsprogrammet for 2015-2019.